

Kolttien kyläkokous
Sevettijärventie 9080
99930 Sevettijärvi
kolttien.kylakokous@saamisiidsaabbar.fi

LAUSUNTO
21.4.2022

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo.tem@gov.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö 1.4.2022 (VN/12316/2019)

Aihe: Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kaivoslain muuttamisesta

Tausta

Työ- ja elinkeinoministeriö on toimittanut 1.4.2022 Kolttien kyläkokoukselle lausuntopyynnön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kaivoslain muuttamisesta. Lausunto pyydetään toimittamaan 21.4.2022 mennessä.

Nellim-Keväjärven ja Näätämön alueiden kolttaneuvostot ovat käsitelleet lausuntopyynnön 20.4.2022 pidetyssä kokouksessa.

Asia

Kolttien kyläkokous toteaa, että kaivoslainsäädännön uudistustyötä kohtaan ei herätä luottamusta se, että Kolttien kyläkokoukselle ei alun perin osoitettu lausuntopyyntöä luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Kolttien kyläkokousta ei myöskään millään tavalla osallistettu lainuudistustyöhön, vaikka Kolttien kyläkokous on paitsi sidosryhmä, myös oikeudenomistaja kolttalaissa (253/1995) määritellyllä koltta-alueella. Lain valmistelussa on tapahtunut menettelyvirhe, koska Kolttien kyläkokous liittyy olennaisesti asiakokonaisuuteen ja sen rooli koltta-alueen ja kolttasaamelaisten elinkeinoihin ja elinolosuhteisiin laajakantoisesti vaikuttavan asian valmistelussa on laiminlyöty.

Lakiluonnoksessa esitetyt lisäykset liittyen hakijan velvollisuuteen selvittää hankkeiden vaikutuksia saamelaisiin alkuperäiskansana sekä saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi annettavia lupamääräyksiin vahvistavat saamelaisten oikeuksia. Jotta asiakokonaisuus tulee asianmukaisesti tehdyksi, tulee myös Kolttien kyläkokous ottaa mukaan koltta-alueelle suunniteltujen hankkeiden arviointityöhön. Hakijoilla ei todennäköisesti voi olla asiantuntemusta itsenäisesti laatia vaadittuja selvityksiä eikä se ole myöskään alkuperäiskansaoikeuksien mukaista.

Tiedottamisvelvollisuus varausilmoituksista ja -päätöksistä on hyvä lisäys kaivoslakiin. Tämän lisäksi Kolttien kyläkokouksella tulee myös olla oikeus valittaa koltta-alueelle

kohdistuvista varauspäätöksistä. Varaushakemus ja siihen liittyvä päätös ovat merkittäviä kolttasaamelaisten oikeuksiin vaikuttavia maankäyttötoimia.

Kaivostoiminta koltta-alueella ja laajemmin saamelaisten kotiseutualueella vaarantaa saamelaisten perinteisten elinkeinojen harjoittamisedellytyksiä, uhkaa saamelaiskulttuurin säilyttämistä ja erityisesti sen kehittämistä sekä heikentää kolttasaamelaisten elinkeinoja ja elinolosuhteita. Koltta-alueelle ei tule tehdä varauksia eikä myöntää malminetsintä- tai kaivoslupia.

3 §:n *Lain suhde muuhun lainsäädäntöön* tulee lisätä myös kolttalaki (253/1995) niiden lakien joukkoon, jotka liittyvät kaivoslain tulkintaan.

38 §:n *Asian selvittäminen saamelaisten kotiseutualueella, koltta-alueella ja erityisellä poronhoitoalueella* 1 momenttiin tulee lisätä kohta, jonka mukaan lupaviranomaisen tulee koltta-alueella selvittää yhteistyössä Kolttien kyläkokouksen kanssa toiminnasta aiheutuvat vaikutukset. Kaiken kaikkiaan vaikutusten arviointiin on kiinnitettävä erityistä huomiota, erityisesti eri hankkeiden kokonaisvaikutusten arviointi jää usein puutteelliseksi tai jopa kokonaan tekemättä.

Kolttien kyläkokous vastustaa jyrkästi kaikkea kaivostoimintaa alueellaan. Kaivostoiminta kaventaa merkittävästi ja peruuttamattomasti kolttasaamelaisten oikeuksia maankäyttöön ja siten vie pohjan elinkeinojen harjoittamiselta sekä elinolosuhteiden kehittämiseltä.

Sevettijärvellä 21.4.2022

Veikko Feodoroff, kolttien luottamusmies
Kolttien kyläkokous